

SKREJVABOĻU SABIEDRĪBAS UN TĀM RAKSTURĪGĀS SUGAS (COLEOPTERA, CARABIDAE) ANTROPOGĒNI MAZ IETEKMĒTOS BIOTOPOS SLĪTERES NACIONĀLĀ PARKĀ

Rūta Abaja

Latvijas Universitātes Bioloģijas fakultāte
Zooloģijas un dzīvnieku ekoloģijas katedra
Adrese: Kronvalda bulv. 4, Rīga LV-1586, Latvija
E-pasts: ra07008@lanet.lv

Kristaps Vilks

Latvijas Universitātes Bioloģijas fakultāte
Zooloģijas un dzīvnieku ekoloģijas katedra
Adrese: Kronvalda bulv. 4, Rīga LV-1586, Latvija
E-pasts: kristaps.vilks@lu.lv

Neskatoties uz to, ka skrejvaboļu sabiedrības ir vispāratzīti bioindikatoru bioloģiskās daudzveidības un vides stāvokļa novērtēšanai, Latvijā to pielietojums ir ierobežots, jo trūkst skrejvaboļu sabiedrību pētījumi atbilstoši Latvijas vietējiem apstākļiem. Darba mērķis ir noskaidrot pēc iespējas antropogēni maz ietekmētu skrejvaboļu sabiedrību raksturojumu dažādos biotopos un šo sabiedrību raksturīgās sugas.

Pētījums tika veikts intensīvas saimnieciskās darbības ilgstoši netraucētiem biotopiem daudzveidīgajā Slīteres nacionālā parkā. Skrejvaboles tika ievāktas 14 dažādos biotopos, izmantojot augsnes lamatas. Kopumā tika ievāktas 3455 skrejvaboles, konstatētas 94 sugas un raksturotas 12 sabiedrības.

Visatšķirīgākās skrejvaboļu sabiedrības apdzīvo kāpas un purvus. Kalcifilajiem purviem un virsājiem ir viena kopīga skrejvaboļu sabiedrība. Turpretī sausos priežu mežus apdzīvo divas būtiski atšķirīgas sabiedrības. Vislielākā daudzveidība ir raksturīga mēreni mitro, mitro pļavu, platlapju un melnalkšņu mežu skrejvaboļu sabiedrībām. Izteikti izlīdzināta skrejvaboļu sugu dominānce ir priekškāpās un platlapju mežos. Melnalkšņu mežu skrejvaboļu sabiedrībās ir visvairāk unikālo sugu – visprecīzāk bioindikācijā izmantojamo sugu.

Kopumā var secināt, ka antropogēni maz ietekmētos apstākļos skrejvaboļu sabiedrības samērā precīzi atbilst biotopu dalījuma un pēc to īpatnībām, raksturīgām sugām ir precīzi nosakāmas.